1876. VIII. évfolyam. 62. szám. Kedd, márczius 28.

Előfizetési arak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz a minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolczóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vetetnek tekintetbe. — Úgy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Előfizetési felhivás a „DEBRECZEN“

hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton megjelenő politikai és közgazdászati lap 8-ik évfolyama april—juniusi és következő negyedeire, mint a debreczen-vidéki függetlenségi párt közlönyére.

Előfizetési dijak:

Egész évre . .	10 frt.
Felévre . . .	5 frt.
Negyed évre . .	2 frt. 50 kr.
Egy hóra . .	1 frt.

Hirdetések a legjutányosabb ár mellett és pontosan eszközöltetnek.

Előfizethetni: helyben a „Debreczen“ kiadóhivatalában, piacz-utcza (Vecsei-ház), Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében s a vidéken minden postahivatalnál.

Debreczen vármegye.

Budapest, 1876. márt. 26.

I.

A lapok a napokban azon hirrel lepték meg nemcsak az országot, hanem magát a belügyminiszteriumot is, hogy a megyei területek rendezésére illetve kiigazitására vonatkozó bizalmas értekezletek befejeztettek, s hogy ez a rendezés a Királyhágón tuli s a kapcsolt részeken kivül csupán Pest-Pilis és Solt t. e. megyékre s a Jászságra és Kunságra fog kiterjesztetni. Ezen hir méltán leverhette azokat, kik a területek létező anomaliáit s ezeknek a jó administratiót megbénitó hatását ösmerik és élénken érezik.

A jelzett hir azonban — kacsa. Ezt megnyugtatásukra az illetőknek a legbiztosabban mondhatjuk. A terület rendezés ki fog terjesztetni — a mennyiben szükséges, — a Királyhágón innen egész Magyarországra is, s épen tegnap délután a Debreczen székhelylyel alakitandó uj megyére vonatkozólag a belügyminiszternél annak s az államtitkárnak elnöklete alatt bizalmas értekezlet tartatott, melyen 6 szabolcsi, a 2 debreczeni, a 3 hajdusagi s 3 bihari képviselő volt jelen, s ezek között alólirott is.

Ezen tanácskozásról itten hallgatunk, mert az bizalmas jellegü lévén, a nyilvánosság előtt nem pertractálható. E'mondjuk s indokoljuk egyszerüen a magunk nézeteit.

A megyei területek rendezésénél szeriutünk a helyi érdekektől el kell tekinteni, mert ha ezt respectálni akarnók, akkor előre lemondhatunk nemcsak a rendezésnek, hanem bárminemü kiigazitásnak is eszméjéről. Sérteni fog ez, — tudjuk jól, — sok személyes, sok helyi érdekeket, de e miatt nem szabad visszariadnunk a munkától, melyet a haza érdeke követel, a mely előtt minden más tekintetek másod, harmad, vagy isten tudja hanyad ranguak. A haladás eszméjének s az 1848-ki törvényhozás működésének, mely a haza érdekében millió és millió magánérdek hátrányára oly gyökeresen átalakitotta köz- és magánjogi összes intézményeinket, kell előttünk vezércsillagul szerepelniök.

S ha idáig föltudunk emelkedni, akkor meg kell állapitanunk azon elvi szempontokat, melyeket mindenütt alkalmaznunk kell, ha egyöntetüen és helyesen akarunk ezen fontos kérdésben határozni.

Ezen elvi szempontokat nagyobbrészt kijelöli maga a jelenlegi helyzet. Annak ellenkezőjét kell figyelembe vennünk, a miért területi szempontból jelenleg rosz a közigazgatás Azt pedig a következő indokokra vihetjük vissza: rosz a közigazgatás azért, mert vannak vagy tulságosan nagy, vagy tulságosan kicsiny megyék, mert sok megyének (kerületeknek sat.) egyes részei elkülönitett darabokat képeznek, s mert az állami functiók minden ágai nem egy és ugyanazon területen vannak öszpontositva.

Elvileges szempontból tehát a következőket kell zsinórmértékül vennünk:

1. Ne legyenek a megyék oly tulságosan nagyok, hogy épen ezen nagyság legyen akadálya a jó és gyors közigazgatásnak, de viszont ne is legyenek oly kicsinyek, hogy e miatt, tekintettel arra, hogy a domestika mostan már helyre fog állittatni, s hogy a közigazgatás költségeit maguk a megyék viselendik, — képtelenek legyenek a jó administratió igényeinek teljesitésére;

2. Legyen meg a megyék területeiben a continuitás, ne legyenek egyes részek az egésztől elkülönitve, elszakasztva;

3. Ugy rendezzük a közigazgatási területeket, hogyha már nem fog is létesittetni az, hogy az igazságszolgáltatás visszaadassék a megyének, a mi pedig a mi óhajunk elengedhetlen tárgyát képezi, még ezen esetben is összeessék a megye területe a törvényszék területével, a szolgabirói járások területe a járásbirósági, az adóhivatali, a hadkiegészitési területtel, ez lévén szabályozó a választói kerületre nézve is jövőben. Addig, mig ily módon a területegység az állami functiók minden ágában nem létesittetik, mig egyes területrészek, egyes községek különböző tekintetben néha 5—6 helyhez tartoznak, jó közigazgatásról álmodozni is merő chimera.

Elvileges szempontból azonban nem kell feledniink

4. a nemzetiségi szempontot sem, nem szabadván azt a magyarság érdekének elmellőzésével bármely föltétel mellett is megengednünk, hogy a magyar vármegyék a területrendezés folytán nemzetiségi megyékké váljanak.

Ha ezen szempontokat figyelembe veszszük s megtekintjük Bihar- s Szabolcsmegyék és a Hajdukerület térképét, minden további indokolás nélkül átlátjuk a Debreczen székhelylyel alakitandó vármegye szükségességét, nevezteссék aztán az akár Debreczen-, akár Hajdumegyének, a mi mi előttünk egészen közönbös dolog. És nem Debreczen városának áll ezen megye megalakitása első sorban érdekében, hanem áll az érdeklett vidéknek. Ámbár nem volna szabad Debreczen városának igényeit sem teljesen elmellőznünk, mert ezen város, mely azon vidék müveltségének, közlekedésének s kereskedelmének tüzpontja, mely annyit tett a magyarság s a haza érdekeire a multban, s mely épen ezért annyi méltatlan mellőztetést szenvedett az absolut rendszer alatt, legalább is méltó az alkotmányos törvényhozás figyelmére.

Ismételjük azonban, hogy az uj megye megalakitásának szükséges volta első sorban a kérdéses vidéknek áll érdekében. Ottan van nevezetesen a 6 hajdu város, mely részint kicsinysége miatt, részint pedig szétdaraboltsága miatt nem képes egészseges törvényhatóságot képezni. Ottan vannak Szabolcsmegyének a központtól circa 20 mértföldre eső s Biharmegyébe beszögellő részei, honnan a távolság miatt, kivált télen alig juthatni be a központba, s melyekben ugyanezért gyors közigazgatásról szó sem lehet. S ottan vannak Biharmegyének a Szabolcsba beszögellő részei, melyekre nézve ugyanazon tekintetek állanak, mint Szabolcsmegye emlitett részeire, s azokon kivül még az is, hogy Biharmegye különben is oly nagy, hogy ily nagy területen nem is lehet a közigazgatást jól és gyorsan teljesiteni.

Ugyanazon föntebb emlitett elvek mellett ezen vidéknek a Debreczen székhelylyel alakitandó megyéhez való csatoltatása azért is szükséges, mivel az törvénykezési tekintetben már ugy is a debreczeni törvényszék alá tartozik.

Mi ezeknél fogva Debreczen- vagy Hajdumegyének Debreczen székhelylyel leendő fölállitását politikai szükségnek tekintjük, s azt alakitandónak óhajtjuk a következő községekből:

I. A volt debreczeni törvényszék területén, és pedig:

1) a debreczeni járásbiróság területén levő B.-Ujváros, Felső- és Alsó-Józsa s Vámospércs községekből;

2) a szoboszlói járásbiróság területén lévő Szoboszló, Kaba és Szováth községekből;

3) a derecskei járásbiróság területén levő Derecske, M.-Pércs, Sáránd, Bagos, Konyár, Tépe, Hosszu-Pályi és Monostor-Pályi községekből; és

4) a székelyhidi járásbiróság területén levő Székelyhid, Kis-Kereki, Ér-Keserü, Asszonyvásár, Ér-Adony, Ér-Tarcsa, Gálospetri, Ér-Mihályfalva, Ér-Semjén, Ér-Selind, Csokaj, N.-Kágya, K.-Kágya, H.-K.-Szent-Miklós, Diószeg, Bagamér, Álmosd, Kóly, Kakad, N.-Léta, Uj-Léta, Vértes, Jankafalva, H.-K.-Szent-Imre, Szent-Jobb, Ottomány, Ér-Olaszi, Köbölkut, Vasad, Csalános és Ér-Kenéz községekből.

Hegyesi Márton.

— **Miniszteriumtanács** tartatott tegnapelőtt, melyen a folyó ügyeken kivül a sugáruti szerződés felbontása és a katonaszállásolási kérdés tárgyaltattak.

— **A 23 törvényszéket** a kormány — a „Hon“ szerint — április hó közepén fogja felosztani.

— **Az országgyülés** mult ülésszakában 32 interpellatió történt, melyek közül 23-ra a kormány megadta a feleletet, 9 függőben maradt.

— **Ujfalussy Miklós** szörénymegyei kir. biztos működéséről közlött azon hireket, mintha ő államellenes üzelmeket fedezett volna fel, a fővárosi kormánylapok egyhangulag megczáfolják.

Az árviz.

A veszély, mely az ország egy nagy részét, a Duna mellékét csak nem rég oly nagy mérvben fenyegette s pusztitotta is sok helyen, alig látszék erejéből veszíteni, már is ujabb, s amannál épen nem kisebb fenyegeti a Tisza áradása folytán a tiszai megyéket.

Mező-Turról a vasárnapi kelettel a következőket irják a „P. N.“-nak:

Mező-Tur, márczius 26. A Berettyóval egyesült Körös betört a városba. Délelőtt mintegy ½ 10 órakor a vészharangok szokatlan zugása, és a nép jajkiáltásai vertek fel mindenkit helyéből s munkájától, midőn mindenek ajkáról e szivrázó szavakat hallottuk: „jaj a viz betört a városba“. — Betört több helyen egyszerre, futott mindenki egyik a másik után, a vasárnapi istenitisztelet félbe szakadt, a nép kifutott a templomból, hogy a sulyos csapástól magát menthesse. A helyszinén 4000 lélek dolgozott erőfeszitve, minden rend és rang különbség nélkül, a főbbek s előljárók hathatós és sikerdus intézkedései mellett, férfiak, nők, gyermekek, kiknek a félelem bátorságot s az önfentartási ösztön erőt adott, a tőlük telhető módon fejtették ki munkaképességüket. Istennek legyen hála mindez siker nélkül nem maradt, ¾ 10 órakor már a viz meg volt fogva s 10 órára a város védgátai a viz áttörését és átcsapását megakadályozták, s városunk veszélyen kivül van.

Hevesmegye Csépa községében egész utczasorok romban hevernek; eddig 150 ház dőlt össze és folyvást több düledez, az árviz pedig folytonosan növekszik. A tiszai és körösi töltések több határban átszakittattak. A Tisza-Zug egy sik tenger.

Szegeden e hó 25-én a viz éjféli 2 óráig áradt s 23 láb 11½ hüvelyket ért el, — éjfélután a hatyasballagi tónál betört, a földeket elboritá, de azóta 6 hüvelyket apadt. Tegnap éjjel az egyik töltés elszakadt, de háta megett van már másik és csak 800 hold került viz alá. A töltéseken 4000 embernél több dolgozik, de alig képesek a magasitást a rohamos áradással arányban tartani.

A nagybecskereki eleméri uradalmak, a „P. N.“ tegnapi távirata szerint az ócskai töltesek gyengesége miatt 6 öles vizben állanak. A Tisza-Elemér falu alátört.

Makón tegnapelőtt a Maros vizállása 24 l. 8 h. volt. Százezer hold termőföldet, Makó, Vásárhely városokat s több községet nagy veszély fenyegeti.

— ***A magyar fővárosból.*** **A Duna** vizállása tegnap délben 16 láb és 8 hüvelyk volt; a viz teljesen elvonult az alsó rakpartokról; a propellerek és helyi gőzösök rendes közlekedése is már kezdetét vette. **A tud. egyetemi** olvasókör ünnepélyes megnyitása tegnapelőtt történt, több miniszter, főpap, számos országgyülési képviselő, az egész tanári kar, az akadémia tagjai és az egyetemi polgárság jelenlétében. **A Margitszigeten**, mely különösen a növényzetben rendkivüli s nagy részben helyrehozhatlan károkat szenvedett, az épületek helyreállitása már megkezdetett. **Az osztrák-magyar** Lloyd-társulat mult évi bevétele 8.149,979 ft, és igy 429,831 fttal kevesebb, mint az előző évben.

Vidék.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Rév-Komárom, márt. 25.

A viz, mely ma 14 láb és 8 hüvelyk, kezd szép csendesen medrébe visszahuzódni, nem hagyvan hátra maga után mást, mint beiszapolt, tönkretett vidéket és százezreknek kétségbeesését.

Most már mint valami óriás szinpadi függöny felvonatván, a szennyes elem, a veszedelem szinhelyéről szomoru képek tárulnak elénk. A Dóra sziget, épületei és ültetvényeivel meg van semmisülve. A kertekben is temérdek a kár, mert a partok elázva levén, folyvást szakadoznak a Dunába.

Néhány évvel ezelőtt készült volt nagy költséggel egy izlésteljes angol kert, a Duna parton a gőzhajó állomáson alul, mely a várhoz tartozott; most tönkre van téve, a drága fák kitördelve, — utak, csemeték, diszbokrok, az iszap által betemetve.

Még a helyére is és arra, hogy minő lehetett, alig lehet ismerni, mintha egy szép ifju hajadont teritett volna ki a halál, keblének hava, arczainak rózsái helyett oda lehelve rá a felbomlás sárgatag pusztitó szineit.

A vidék ábrázatja, az özönviz után lehetett ilyen, midőn a medreikbe visszahuzódott folyamok iszapot s tengerszemeket hagytak hátra maguk után, most is ott az iszap és tengerszem helyett a két s három öles pocsolyák, miket leereszteni nem lehet, hanem részint leszivárog, részint lassan el fog párologni.

A város épületeiben nagyon sok a kár, mert csak azon házak állották ki a nagyszerü vizpróbát, melyek 1763-ban junius 28. reggel 8 órakor — mint a krónika mondja — tompa morajjal jött földrengéssel daczoltak, melyek kevés számmal vannak, a többiek vagy lerogytak, vagy összerepedeztek.

Már most következik az ujra épitkezés. Kőmivesnek, ácsnak nyilik tér a foglalkozásra, hanem másnak nem.

Szegény emberek! Száz perczentes kölcsönü uzorával épitkeznek, s mire elkészül, nem a tulajdonos, hanem az uzorás veszi magához a kulcsot. Oda vesz szegénynek telke, pénze, ilyen eset már nem egy fordult elő. Melynek okáért van aztán most itt annyi ház eladó, hogy ki sem mondhatni, mert a nép okulván, belátta, hogy uzorás pénzen épiteni nem lehet. Magának pedig nem levén tehetsége felépiteni, tehát adja ugy, a hogy kérik, de minthogy most semmi áron sem kérik, tehát ugy, a hogy hagyta a vész, romokban fognak állani.

Most már az uzorásokra is rákerült a sor. Azok, kik a falusi parasztoknak 50—60 száztólira kiosztogatták pénzeiket, most nem remélvén egy hamar a pénzekhez való juthatást, váltóikat és kötelezvényeiket 50 száztóli leengedéssel kinálgatják, de vevő nem akad, mert mindenki jól tudja, hogy az uzorásoknak még akkor is hasznuk volna benne, mert legalább saját pénzükhöz jönnének és azzal ismét kezdhetnének uzorát üzni a szegénységgel, a kiknek volna még mire adni. No most egyszer ők is zsákutczába jutottak, mert pénz nincs, a biztositékot pedig elvitte a Duna. A Dunának pedig nincsen melle, hogy annak megexekválása szempontjából revolvert lehessen szegezni. — Lám, milyen a sors! Beköszönt a crach okkal-móddal az ártatlan uzorásokra is.

A közlekedés most már sokkal bajosabb, mint a nagy árviz idején, mert akkor — leszámitva a viharos szeleket — hajón minden irányba lehetett menni, de most már se ut, se viz, hanem azok helyt egy irgalmatlan nagy sár, mely az embert ugy, mint az állatot leragasztja, ugy hogy se ide se oda nem mozdulhat.

Az adakozások, melyeket a „Debreczen“ t. szerkesztősége utján Debreczen városából volt szerencsénk kapni, nagyon idején érkeztek, ezen gyors küldemények érdekében a szerencsétlenek részéről a legmelegebb hála kifejezést nyilatkoztatjuk. — Pótolja vissza a jó isten százszorosan önöknek azt és őrizze, oltalmazza önöket, hogy hasonló segélyre se magok, se utódaik soha ne szoruljanak!

A helybeli nőegylet is 200 o. é. forint erejéig bevásárolt élelmiszereket osztott ki. Kérdeztem, hogy ugyan miért fáradozik a nőegylet a bevásárlással? feleletül azt nyertem, hogy: a pénz nagyon sikamlós és ebben a rosz időben a kezelők markaiból félretalálna csuszamlani, nem ugy mint egy darab kenyér. Tehát ezért vásároltak be és nyujtották az éhezőnek egyenesen.

A város is nagyon sokat adakozott az árvizkárosultak számára.

Komáromban sok ember van olyan, ki ha felszólittatik az adakozásra, magától az utolsó falat kenyeret is odaadja.

De hát ki és miféle nép lehet ez ma az önzés e szörnyü napjaiban? — kérdezi tán valaki?!

A „DEBRECZEN“ tarczája.

ELMOSÓDOTT NYOMOK.

Bünügyi regény 1 kötetben.

Irta: Achscharumoff Miklós.

Harmadik rész:

IV.

Julia naplójából.

(Folytatás.)

Ösztönszerüleg éreztem, hogy mint nő nem maradtam előtte közönyös és mindent — hogy czélomat elérjem — mindent felajánlottam, mit egy nő rendszerint felajánlhat. Ez azonban igen nehéz volt rám nézve; midőn kényszerüive voltam Tscheresoffal egyedül lenni, magam csudálkoztam magamon és alig ismertem magamra. Egész eddigi merészségem gyengülni érzém és félénk lettem, mint egy vádlott a vizsgálóbiró jelenlétében. Számitottam rá, hogy a multra emlékeztetni fog, hogy felteendi azon kérdést, hova czélzott akkori utazásom, valjon jutalmazta-e várt siker fáradozásomat, találkoztam-e azokkal, kiket látni óhajtottam? — Azután gondoltam, hogy erre az alakszerü nyomozás is kezdetét veendi. — Azonban ezen eset nem következett be és épen ez lepett meg annyira.

Nem tudtam felfogni, hogy mi oka volt a nyilatkozatot elodázni, mert a nyilatkoztatás elkerülhetlennek látszott.

— Miért viseli magát oly sajátszerüleg? — kérdém magamtól. — nem rejt-e minden tette, minden szava tört? Közönyös tárgyakról beszélt és én mindig azt gondoltam, hogy a távolból el fog érkezni oda, a mit eszében forgat s a mi egyedül bir érdekkel előtte. Szavai mindegyikében czélzást kerestem, minden rámszegezett tekintetével keresztül szurni látszott és állandóan gyötört a kérdés: Micsoda véleményt táplálhat felőlem? Mily megvetésre méltó és utálatos lehetek szemei előtt? Ez annyira kinzott, hogy szinte vágytam már oly gyorsan, mint csak lehet a legrosszabbat is megtudni. Gyakran kezdtem társalogni oly tárgyak felett, melyek okot szolgáltathatának a kinyilvánitás megtételére. Azonban ő egy szót sem szalasztott ki, mely a kivánt eredményt előhozhatta volna és én bármily feszült figyelemmel törekedtem is szavait ellesni, nem fedezhettem fel azokban semmi olyast, mi csak távolról is irántami megvetést vagy elfojtott elleuséges érzületet árult volna el. Négy szemközti beszélgetéseink alkalmával őszintének mutatkozott, bensőséget és melegséget szinlelt és szavainak hangjában, tekintetében, mosolyában bizonyos részvét nyilatkozott, a mely a mindennapi, udvarias előzékenység leplébe volt burkolva. Mindez vonzott hozzá, barátságos hangulatot keltett bennem iránta és félelmemhez társult a remény, hogy a legroszabb esetben is nagylelkü leend s nem követ oly eljárást, minőt minden más ez esetben követne. Magától értetődik, hogy nem egyedül nagy lelkuségre számitottam — nem, egy akarat nélküli, tisztán asszonyias számitás tovább vitt. Nagy és váratlan veszélytől fenyegetve mindenki akaratlanul s mindenek előtt azon fegyverhez kap, melyeket a természettől nyert, mert azok a legmegbizhatóbbak és sokkal jobban kezelhetők, mint minden egyebek. Természetes védelmi eszközeimen kivül még Pál tanácsai vagy inkább követelményei is határoztak a választott védelmi rendszer foganatba vételére. Ő minden himezés nélkül kijelentette, hogy ez szükséges volna.

Kezdetben a siker kétesnek látszott. — — Majd azt hivém, hogy sokkal meszebb mentem, mint kelle, majd ugy tetszett, mintha egy lépést sem tettem volna. A valóságban többet értem el, mint vártam, azonban más irányban, mint czéloztam. Hogy miként értelmezendő ez állitásom, könnyü kitalálni. — Jól tudhatni, mi következik abból, ha egy szerencsétlen vérmérsékletü nő szüntelenül egy férfival foglalkozik gondolataiban, egy férfival, ki neki tetszik, s ki sorsát kezei közt tartja.

A legcsekélyebb ürügy, a leggyengébb szerelmi tüz mellett urává, félistenévé lehet. Igy történt ez velem is.

Alig vettem észre nála a legparányibb nyomát egy lángnak, magam is tüstint tüzben állottam. Mint történt ez, magam sem tudom, mert egészen váratlanul jött és igy készületlenül talált. Mielőtt helyzetem iránt tisztába jöhettem volna, máris egészen le voltam fegyverezve.

Három hónap telt el igy és sikertelen erőlködéseim természeti és erkölcsi erőimet kimeritették. Gondolatim összezavarodtak, szivemet aggodalom nyomta és e mellett egy pillanatig sem volt nyugalmam. — Majd látogatásokat fogadtam, majd mi mentünk látogatóba, s ezenkivül Pál is gyötört magaviseletével. — Bár csak neki engedelmeskedtem, magánkivül volt a szerelemféltés miatt, és oly heves jeleneteket idézett elő, hogy szinte szerettem volna házától elszökni. Nyugalomra volt szükségem és épen azt nem tudtam megszerezni, de későbbre sem reményelhettem — azonban ép a segélynélküliség emez érzete kölcsönözte nekem amaz, a kétségbeesettek jellemző vakmerőséget, mely a vizbefuldoklót kényszeriti a szalmaszálhoz is kapkodni, azaz mindenhez, ha mindjárt egy kés pengéje volna is az.

Ily hangulatban gyakran oly lázas, sajátszerü türelmetlenséggel vártam Tscheresoffra, melyel csak egy veszélyesen beteg várhatja orvosát. Bár mit mondhatott is ő, minden jobbnak látszott előttem, mint a kinzó bizonytalanság és emellett még mindig élt szivemben azon indok nélküli remény, hátha valami vigasztalót fognék tőle hallani. Egy érzés, mely e reményt táplálta, sugta nekem: Tscheresoff egy jó, megbizható férfiu, kinek szavára biztosan lehet épiteni, még ha azt mondaná is, hogy mindent tud, de azért nem fog az örvénybe taszitani. Óh — gondolám — minő boldogság volna az, mily köszönettel halmoznám e szót ajkiról! Bocsánatért esdekelve lábaihoz borulnék! És az egész jelenetet magam elé rajzoltam, elgondoltam, a mit ő fog mondani és azt, mit én neki felelnék. — E jelenetek a legkülömbözőbb alakban jelentkeztek, de sajátságos, hogy mindig egy formán végződtek. Karjaiba estem és sirtam, miután arczom keblén elrejtém.

(Folyt. köv.)

Óh! biz ezek a régi ősök maradékai 917-ből, mikor Árpád honfoglalása után Oluptulma fiának itt egy várat épitett. Mert a 885-ben történt kiovi győzelem után Retei, Oluptulma fia, mint kiovi vezér, ezt a földet Árpádtól ajándékba nyerte 892-ben és ekkor telepedett itt le ennek a jó magyar népnek őse, a ki ma is oda adja utolsó harapás kenyerét a szerencsétleneknek.

A napok egyébiránt igen komorak eső és hó váltakozva esik, csak ma 10 óra tájban derült ki egy kissé.

Száz krajczár nem sok pénz, de a kinek nincs és szert akar rá tenni, az most Komáromba nagy fába vágja a fejszét.

G. S.

— *Vidéki hirek.* **Nagyváradon** egy szolga tegnapelőtt sokáig bámulván a Körösre, beleszédült s belefult. Holttestét még nem találták meg. **Kriszt József,** vaiszlói postamester, ki a mult évi decz. hóban 3 gyermekét szénglzzel megölte, a pécsi kir. t.szék által 20 évi, hetenkint egy napi bőjttel szigoritott börtönre iteltetett. **A svéd csalogányok** e hó 31-én Pécsett fognak fellépni. **Szentmártonban** a közelebbi hóolvadás alkalmával a viz a sirboltba behatolt s ott a koporsókat is felemelte. **A b.-gyulai** nőegylet április 2-kán közvacsorát rendez. **Borzasztó vihar** dult a mult csütörtökön a Balatonon, melynek két halász esett áldozatul.

Szinészet.

Hétfőn, márt. 27. adatott: „A kintornás családja", népszinmü 3 felvonásban, irta Tóth Ede.

A kintornás családja, valamint az elhunyt szerzőnek első pályanyertes müve, a hazai sajtó által már nagyon sokszor tárgyaltatott, s bár itt-ott egyes lapok véleménye az alakokra, a compositióra, a kivitelre nézve eltérő volt is, mindazáltal a végeredmény mindig az volt, hogy e szinmü remek mü.

Minél többször látjuk, mindig uj, el nem enyésző szépséget fedezünk fel benne, érzést, mely a szív mélyéig hatol, fájdalmat, mely eltölti keblünket, s a mint Bimbó Mártonné mondja egy helyen, „megeredt nála a jóság forrása . . ." könyekben nyilvánult nálunk is.

Az előadás, mint az ezelőttiek, ma is sikerültnek mondható. Siposné könyekre indította a nézőt, játéka oly megható volt. Takács a vén kintornást, kiben egy megsemmisitett élet lakik, kit a sors csapásai, a szenvedések megtörtek, jó ábrázolással adta. Timár molnárinasa folyvást derült hangulatban tartotta a közönséget, ellenben Szigligeti Dáma Náczija, nem volt az, minőnek lenni óhajtottuk. Az uj malombeli gépezetek ügyesen készitvék, s csupán az tünt fel előttünk különösnek, hogy mig a malom belszerkezete működésben volt, a háttérben látható nagy kerék pihent, s ezt ilyen árvizes időben kissé különösnek tartottuk.

ORSZÁGGYŰLÉS.

— A képviselőház esti ülése márcz. 24-én. —

A ház esti ülésében tárgyaltatott először a pénzügyi bizottság jelentése a főrendiház azon módositásai tárgyában, melyeket a közadók kezeléséről szóló tjavaslatra tett. A módositások nagyobb része vita nélkül fogadtatott el; nagyobb vitát idézett elő a főrendek azon módositása, mely szerint „a legeltetés beálltáig az igavonó marhák eltartására szükséges takarmány is kivétessék az adóvégrehajtás alól." Ördódy előadó, Széll és Tisza miniszterek, továbbá Zsedényi és Móricz a p. ü. bizottság javaslatát pártolják, mely szerint e módositás elvetendő, ellenben Csanády, Helfy és Mocsári Lajos azt fentartatni kivánják. A ház mellőzte a főrendek módositását.

A vetőmag kérdésénél Paczolay a p. ü. bizottság által is ajánlott főrendi módositás ellenében, mely lehetővé teszi, hogy augusztus hóban, midőn még az aratás ideje nem érkezett el, az összes vetőmag legfoglaltassék, inditványozza, hogy a foglalási tilalom aug. havától a jövő év április végéig állittassék meg. Pártolják e módositványt Remete Mocsáry és Csanády. A ház Tisza miniszterelnök felszólalása után a p. ü. bizottság javaslatát fogadta el.

Ezután tárgyaltattak és elfogadtattak a központi bizottság jelentése a népiskolai hatóságokról szóló tjavaslat függőben hagyott szakaszai tárgyában továbbá a főrendiháznak a végrendeletek alakszerüségeiről s a cselédtörvényről szóló javaslatra tett módositásai, melyeknek elfogadásával az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

*** Azon tisztelt előfize tőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejár, kérjük előfizetésük mielőbbi megujitására, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.**

*** Ifj. Szotyori Nagy Károly,** városunk szülötte, mint lapunk tegnapi számában emlitettük, mielőtt Kecskeméten az egyhangulag történt megválasztás folytán kántori állomását elfoglalná, **e hó 30-án, csütörtökön** (és nem 31-én) bucsuhangversenyt rendezend a szinházban, melynek müsora a következő: 1. Nyitány, Zampából; előadja a szinházi zenekar. 2. Dopler K. „Alkonyodik a csillag" magándal; énekli ifj. Sz. Nagy Károly. 3. Bethoven L. Sonata op. 26. hegedükiséretet irt hozzá S. Dont tanár Bécsben; előadja a hangversenyző, Znojemszky szinházi zenekar igazgató hegedü kisérete mellett. Chopin Fr. Phantasie-Impromptu; előadja a hangversenyző. 4. Szavalat, Temesváry Lajos szinigazgató ur által 5. Rydley K. Nagy Concertábránd; Erkel Bánk-bán czimü dalmüből; előadja volt tanitványa, hangversenyző ifj. Sz. Nagy Károly ur. Második szakasz. 1. Ifj. Sz. Nagy Károly ur „Deák Ferencz emlék" férfi négyese Physharmonicum kiséret mellett előadják: Scholaszter, Németh, Tanner, Szép, Latabár, Törzsök, Győri, Bogdán, Mezei, Fodor, Juhász és Némethi urak. 2. Ifj. Sz. Nagy Károly urtól a „Csónakos", nagy ábránd, zongorán előadja a hangversenyző ur. Thalberg L. op. 46. Nagy Concert ábránd a „Bellini alvajáró" czimü nagy dalmüvéből, előadja a hangversenyző ur. A 2-ik és 5-ik számu zongorakiséretet Steinacker Sándor ur volt szives elvállalni. A használandó zongora ifj. Sz Nagy Károly ur tulajdona az Ehrbar Fr. cs. k. udv. zongora raktarból. — Kapcsolatban megemlitjük, mit futólag szinházi hirünkben is érintettünk, hogy pénteken szinrekerül Szigligeti Edétől, még e társulaton kivül sehol nem adatott mulattató eredeti vigjáték: Apesti uj világ, 3 felvonásban. Ugy ezen előadásra, mint a hangversenyre felhivjuk a t. közönség figyelmét.

*** A nőtlen urak** jövő április hó 4-én, a „Fehérló" vendéglő nagy termében tánczvigalmat rendeznek, melyre a meghivók már szétküldettek.

*** Tokajból** vett értesités szerint a Tisza ott 4" apadt. Vizállás 27-én: Szigetnél 7' Szatmárnál 1 m. 90 cm. Sárospataknál 18' 8" — A gátak épségben vannak.

*** A csolnakázóegylet** ügyében — mint értesültünk — folynak a munkálatok nagyban. A tó köröskörül már fával beültettetett; igen szép, mondhatni meglepő kikötő épittetik, s mintegy 8 darab uj csónak rendeltetett meg.

*** Szinházi hirek.** Lapunk tegnapi számában tévesen jeleztetett, hogy ma Rigoletto adatik Ernani helyett. — A következő, még e szinidényben itt nem adatott két darab van előadásra kitüzve, egyik: „Egy szó a birodalmi tanácshoz, vagy hol késik a polgári házasság?" Másik: „A pesti ujvilág". Mindkettő vigjáték.

*** Szalai Anna** kisasszony, a mai déli vonattal városunkból Budapestre utazott.

*** Tisza-Roffról** a következő sorokat vettük: A Tisza még mindig árad, s kiöntéseivel ellepi a szántóföldeket, országutakat, annyira, hogy a postai közlekedés is majdnem lehetetlen. Az egész falu körül van véve vizzel, a Tiszaparton levő házsor lakhatatlanná vált, s a szinte ott levő dohányraktár udvarán 1 és fél öl magasságu viz van, daczára a gátnak, mibe földhiánya miatt mintegy 50 mázsa dohányt töltöttek. A gátakon éjjel-nappal dolgoznak, de a viz romboló ereje majdnem tarthatatlanná lesz. Már 2 hete, hogy az árvizet várjuk, s a mentő csolnakok készen állanak, hogy legalább emberélet áldozatul ne essék a pusztító elemnek.

*** A zenedei hangversenyről** tegnapi lapunkban hozott tudósitásban, a három kis leány közül, kik terczetteztek, a főszereplő nem Filótás E., hanem Molnár Ilona kisasszony, Molnár Lajos ur leánya volt. Mit is ezennel helyreigazitunk.

*** A vasut mellett** a Telegdi-féle vendéglő s a népkert közötti tér a vasutig oly ronda állapotban van, miszerint lehetetlen, hogy a t. városi tanács figyelmét erre fel ne hivjuk. A mint tudjuk, van egy közgyülési határozat, mely körülbelől ugy hangzik, hogy ha a kisváradutcza egészen az indóházig ki lesz burkolva, akkor a nagyváradutczáról a vasutig vezető faburkolatos ut s a Telegdi szálloda közti terület a népkerthez fog csatoltatni. A kisváradutcza már ki van burkolva, s most is ott diszeleg a posványos tér, mely az ott nagy számban megforduló közönségnek nem a legszebb szinben tünteti fel Debreczen városát. Ajánljuk ezen körülményt az illetékesek figyelmébe.

*** Gazdáink figyelmébe.** A m. k. földmivelés ipar és kereskedelmügyi miniszteriumhoz beérkezett hivatalos tudósitásokból kitünik, miként az ország több helyein a lovakközt rühkór ütött ki, nevezetesen: Aradmegyében: Morod, Agris, Sintyó, Agya, Kerülös községekben, Bács B. megyében: Csurog községben, Biharmegyében: Mező-Sass, Geszt és Less községekben. Gömörmegyében: Szarnya és Kun. Tapolcza községekben, Jász és Kunkerületekben: Ülés, Kun-Szt. Miklós és Szabad-Szállás községekben. Szabolcs megyében: Nyir-Béltek és végre Temes-megyében: Keszincz községben.

*** Traugott Erhard** urnak Grossbreitenbachban (Thüringia.) Mióta én az ön Dr. Vithes-féle szemvizét használom, azóta szemfájdalmaim nagyon javultak, ennélfogva felkérem (köv. a rendelet) Soutop, 1875. márcz. 14. — Lehman Juliánna. Továbbá: Már több éven keresztül szemfájdalmakban szenvedtem, s noha számtalan segélyt megkiséreltem, javulást mindazáltal nem találtam. Miután ajánlat folytán, az ön Dr. Whites-féle szemvizét használtam, mindjárt az első pohár felhasználása után szemeimnek jó állapotát, mint előbb ismét visszanyertem, és nem tudom eléggé e szemvizet ajánlani. Gr. Rossenburg b. Calbe, 1875. márcz. 22. Hausler C. Lorenz.

Tarkaság.

— A „Pekingi államujságból." A chinai császár panaszkodik, hogy az istenek oly keveset havaztatnak, megrendeli ennélfogva az összes császári főherczegeknek, járjanak szorgalmasan a templomba és könyörögjenek jó — havazásért az istenekné. — Kung főherczeg, a császár nagybátyja és ennek kiskorusága alatt a birodalom társuralkodója ő felségéhez intézett kérelemben neheztelését fejezi ki Csing-teh udvarmester fölött, ki decz. 25-én annyira megfeledkezett magáról, hogy a mig az egész udvar az ősök templomában áldozatra volt összegyülve, még mielőtt az istenekre mondott dicsének véget ért volna, jelt adott a szétoszlásra, mi által a szent áhitat csufos csorbát szenvedett. Ő felsége erre meghagyta a szertartásmesternek a (vallásügyi miniszternek,) hogy ezt az istenteln udvarmestert csak fenyitse meg derekasan.

Felelős szerkesztő:
TISZAI DÁNIEL.

Nyilttér.

Szarvasmarha árverelés.

A gazdasági tanintézet reszéről f. hó 30-án, azaz csütörtökön reggel 9 órakor a város istálló udvarán több magyar s scheinfeldi fajta tehén, s üsző fog árverés utján eladatni.

Debreczen, 1876. márcz. 28.

Békessy László
igazgató.

011 1—2

HIRDETESEK.

A legszebb kiállitásu, legdivatosabb és legolcsóbb

NAP- és ESERNYŐKET

ajánlják az 1834-ben alapitott legrégibb és leghirnevesebb gyárukból

Ranzenberger testvérek

Budapesten. Vácziutcza 14. szám alatt a „Korona" kávéházzal szemben.

Gyermek nap- és esernyők . . . 1, 2, 3 ftjával. | Eu tout cas 2-ös selyem ernyők 3, 4, 5, 6 ftjával,
Nagy s kis tavaszi ernyők minden sz. 3, 4, 5 „ | Finom selyem esernyők 4.50-től fellebb.
Esernyők urak számára 1.60 krtól kezdve a legfinomabbakig.

Szép, jó és olcsó.

Ezenkivül nagy mennyiségü franczia és angol **nap- és esernyő van raktárukon.**
Javitások, vagy ernyők ujonnani áthuzatása és minden másnemü, e szakba vágó **megrendelések 12 óra tartama alatt,** ugyszintén vidéki megrendelések a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek. 93 1—6

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

Csak akkor valódi,

ha minden doboz czimlapján a sas és az én sokszorositott czégem van lenyomva.

Büntető birósági itéletek ismételten constatálták czégem és védjegyem meghamisitását; azért óva intem a közönséget az ilyen hamisitványok vásárlása ellen, minthogy azok, csak ámitásra vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 forint o. é.

valódi minőségben kapható az X-szel jelölt czégeknél.

Franczia borszesz sóval.

A legmegbizhatóbb önsegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladásnál, a legtöbb betegség ellen, mindennemü sebessülések fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, rákfekélyek, üszök, szemgyuladás, mindennemü bénulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasitással együtt 80 kr. o. é.

valódi minőségben a †-tel jelölt czégeknél.

Dorsch-halmáj-zsirolaj

Krohn M. és Társa-tól ***Bergenben*** (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható. **Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt. o. é.**

Valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknél.

MOLL A., Tuchlauben, nächst dem Bazar Wien.

Raktárak: Debreczenben (x †) Göltl Ferd. gyógyszerész. (x †) Dr. Rothschnek Emil gyósz. (x) Vecsey Viktor gyógysz. (x) Mihalovics István gyógysz. (x †) Geréby Fülöp. **Fehérgyarmat** (x) Balika Károly gyógysz. **Hajdu-Böszörmény** (x) Nagy Károly gyógysz. **Kisvárda** (x) Balkányi F. **Mándok** (x) Türk J. A. gyógysz. **Miskolcz** (x) Mayer R. gyógysz. (x) Pasteiner Ferencz. **Nyiregyháza** (x †*) Tirscher Gyula gyógysz. **Nyirbakta** (x) D. Kohányi gyógysz. **Szolnok** (x) Horánszky István gyógysz. **T.-Ujlak** (x) Royko Viktor gyógysz. **Zilah** (x) Weisz Samu gyógysz. 67 6—100

Köszönet nyilvánitás.

Egy idő óta gyakrabban olvasunk életbiztositásokra vonatkozó hálanyilatkozatokat; vajha az emberiség ezen eszmével naponta jobban megbarátkoznék, hogy a gyakran előforduló családfő elhalálozása esetében a hátramaradottak kevésbé éreznék a kenyérkereső veszteségét.

Ezen nyilatkozatra, fájdalom, saját tapasztalásom indit, mert szeretett férjem — gyermekeimnek kenyérkeresője — mult évi decz. hó 17-én hirtelen elhalván, ezen különben pótolhatlan veszteséget az életbiztositási intézmény jótékonysága által alkalmam van elhagyott özvegyi állapotomban anyagilag enyhitettnek tapasztalni.

Szeretett férjem ugyanis a „HAZA" életb. és hitelbanknál volt 1000 frt erejéig halálesetre biztositva, annak is daczára, hogy a biztositási dijat csak egyetlen egyszer fizette, mert a biztositási bárcza átvétele után nehány órára meghalt, az egész dij pedig melyet fizetett, 12 frt 28 kr vala, emlitett intézet a biztositott tőkét itt helyben t. Koricsánszky László főfelügyelő ur által készpénzben a legnagyobb készséggel és pontossággal kifizette.

Ezen eset eléggé tanuskodik arról, hogy családfők övéikről ez uton legjobban gondoskodhatnak, s hogy épen ezért az életbiztositás az árvák és özvegyek legüdvösebb támasza.

Emberbaráti kötelességemet teljesitem tehát, midőn a „Haza" életb. és hitelbankot mint hazai intézeteink egyik legelőzékenyebbjét mindenkinek a ki családja sorsát szivén hordja, a legmelegebben ajánlom, mely alkalommal emlitett intézetnek irántam tanusitott előzékenységéért köszönetet mondok.

Szegeden, febr. hó 13-án 1876.

99 1—1 **Zsideg Morvay Antónia.**

Az ember szemére

legfontosabb szer

a valódi 1822 óta világhirüvé vált Dr. WHITES SZEMVIZ, Traugott Ehrhardtól Groszbreitenbachban Thüringben. 1 üveg ára 1 frt o. értékben. — Kapható **Debreczenben Rothschneck Emil** gyógyszerész urnál.

61 2—11

Eladó ház.

Czegléd-burgundiautczán a 38. sz. ház, mely áll két lakosztályból, pincze, kamrák, istálló s ház kerttel, és az Ondódon $8^{100}/_{1600}$ hold tanyaépületes földdel, mely 150 frtért van bérbe adva, s melyhez a belső legelő felosztása után körülbelül ugyanannyi föld jár: **igen kedvező feltételek mellett eladó,** esetleg bérbe adó. — Ugyanott különböző házi butorok, konyhaszerek, vályuk, sukkos fa, stb. és egy zongora eladó.

97 1—3

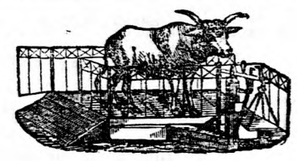

Legjobb szerkezetü

marhamérlegek

ugyszintén magyar mértékhitelesitő hivatalban hitelesitett mindenféle mértékek és sulyok nagy választékban kaphatók

Bugányi A.-nál

92 1—6 **Bécsben, Singerstrasse 10.**

Bécsbe költözés miatt

LONKA C. és TÁRSA ruha készitő és fehérnemü-termében, Budapest, kis hid-utcza 5, I. emelet, az összes készlet, u. m. ruha, zubbony, női fehérnemü, vászon, himzések, tetemesen leszállitott árakon végképen eladatik.

Hölgyeknek igen fontos

Házi köntösök a legjobb franczia jói mosható kretonból 4.50, 5.50, 6.50—10 frt.

Női toilettek

falura és fürdőben igen gyakorlatiasak, a legujabb párisi minták szerint,
jól mosható kretonból 6.50, 7.50—10 frt.
valódi oxfordból 8, 9—10 frt.
valódi vászon-ecruból, paszománnyal vagy himzéssel diszitve 15, 18—20 frt.

KELENGYÉKRE

nagy készletben találhatók nálunk, **női ingek, lábra valók, háló korzetek, fodrászköpenyek, pongyolák, ágyruha, angol és rumburgi vászon, vászon- és batiszt zsebkendők, törülközők, női harisnyák, valamint nagy mennyiségü kézi és gépi himzések.**

A jó hirnév, melyet **fehérnemü** áruinkkal kivivtunk magunknak, minthogy minden a legjobb kelmékből készül, a varrás és a himzés **a legnagyobb gonddal eszközöltetik és a fehérnemüek ára tetemesen alább szállittatott, azok megvásárlását igen ajánlatossá teszik.**

Megrendelések utánvétel mellett a legjobban teljesittetnek. — Nem tetsző árut vissza veszünk. 95 1—12

Ruhák és házi köntösök megrendelésénél a nagyság mértékét kérjük.

Árverési hirdetés.

Hartstein Jakab csődtömeghez tartozó ingóságok ugy mint 95 db. öreg sertés, 146 db. októberi malaczok, 26 db. jármos ökör, 40 db. gulyabeli és több gazdasági eszközök folyó év és április hó 3-án T.-Füreden árverésen eladatnak.

98 1—3

Kiadó tulajdonos: **a debreczeni függetlenségi párt.**

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1876.